

ממן, מקס (מרדכי)

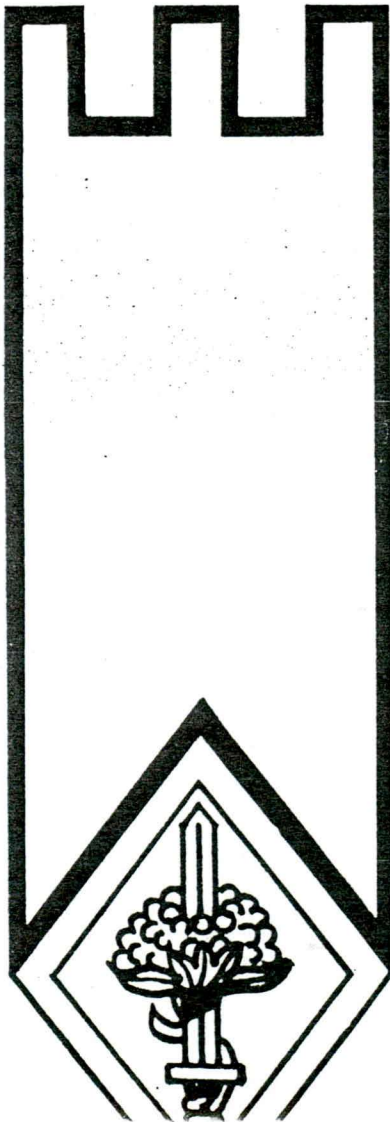
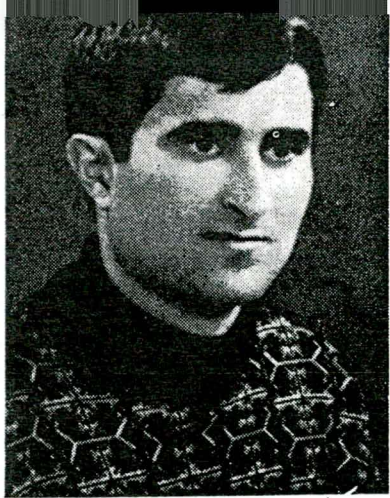

מקס, בן זהרה ואהרן, נולד ביום ה' בתמוז תרצ"ח (4.7.1938) בעיר החוף ספי שבמרוקו. כבן בכור להורים שומרי מסורת, התחנך לאהבת עמו וגדל עם החלום לעלות ארצה. הוא למד בבית-הספר היסודי "אליאנס" ובמקביל למד בתלמוד תורה את דת אבותיו ואת מסורת עמו. מגיל רך אהב מקס את הניגונים המיוחדים של בית הכנסת ותמיד הנעים שירה יפה בקולו הערב. הוא השתתף במקהלות של בית הכנסת וחיבתו לפולקלור המיוחד של יהודי מרוקו הפכה במשך השנים לתחביב. מקס רצה לעלות ארצה, ומשסיים את חוק לימודיו בבית-הספר העממי, והוא בן שלוש-עשרה בלבד, ארוז את מזוודתו ושלחה לפניו. הבוקר הגיע, והוריו, שלא הסכימו עם עלייתו ארצה בגיל רך כל כך, לא העירו אותו. מקס, שהיה ער עד חצי הלילה ונרדם באפיסת כוחות – הפסיד את הנסיעה הזאת. אז החליט הנער ללמוד מקצוע, שישמש אותו במולדתו שכל כך שאף להגיע אליה. הוא הלך ללמוד בבית-ספר מקצועי צרפתי, במגמה של מכניקה עדינה וכשסיים את לימודיו זוכה בתעודת הסמכה, עבד בבית חרושת מקומי. כל אותן שנים היה מקס חבר בתנועות נוער יהודי, ב"בני-עקיבא" ובצופים, ושם חלם את חלום העלייה. הוא היה פעיל בנבחרת הכדורגל של עירו. אחיו ואחותו הצעירים עלו ארצה במסגרת עליית הנוער, אולם מקס, כבן בכור, ראה את אביו שהתבגר וידע שנטל פרנסת המשפחה עתיד ליפול על שכמו. בשנת 1955 נעשה המצב במרוקו קשה. החלה חסיסה לאומית חזקה והיה ברור שהיהודים עתידים להיות הקרבן הראשון. אחרי הרבה התלבטויות וויכוחים ארוכים שכנע מקס את הוריו לעלות, ובסתיו של שנת 1956, בעיצומה של אחת התקופות הקשות שעברו על המדינה, הגיעה המשפחה ארצה, ונשלחה למערכת פחונים במעוז-ציון, שבפרוודור ירושלים. מקס לא מצא עבודה במשלח ידו. תנאי החיים היו קשים מאוד, ההורים היו חולים ומדוכאים והנער נטל על עצמו כל עבודה שנודמנה לו ופרנס את המשפחה. כל אותו זמן המשיך בפעילותו הספורטיבית והיה חבר בנבחרת הכדורגל במעוז-ציון.

מקס גויס לצה"ל במחצית נובמבר 1958. אחרי שעבר את האימון הבסיסי הוצב לחיל השריון. בתקופת שירותו נפצע באימונים ואחרי שהחלים, הועסק כאפסנאי ביחידתו. בתעודת השחרור שלו כתבו מפקדיו עליו: "ממושמע, עובד במסירות, בעל יזמה".

במחצית יוני 1961 סיים מקס את שירותו הסדיר. מיד עם שחרורו, התקבל לעבודה בבית-חרושת "טבע" ושב לחמוך במשפחתו ככל שיכול. הוא ניסה לשוב למקצוע החרטות שרכש בעיר מולדתו, אולם הדבר לא נסתייע בידו והוא החליט ללמוד הנהלת חשבונות. אז עשה לילותיו כימים ושקד על ספריו. כל ימיו היה בן נאמן ומסור להוריו הקשישים ועשה הכל למענם. באותם ימים הכיר את מיכל, רעייתו לעתיד, ובסתיו 1966 נישאו והקימו את ביתם בירושלים. השניים הקדישו את כל מרצם לרכישת בית, ומקס, שחסך פרוטה לפרוטה כדי לממן את הרכישה, המשיך לתמוך בהוריו. הוא נקט אורח חיים צנוע ופשוט והיה בעל, בן ואח מסור למופת. הוא

אהב את אשתו, מיכל, אהבה עזה והיה אב נפלא לבתם הקטנה ועד יום נפילתו ידעה המשפחה שבע שנים מאושרות ורצופות הבנה, חברות ושמחת-חיים. לימודיו של מקס נשאו פרי והוא התקבל לעבודה ב"בנק דיסקונט", בסניף קרית יובל, וגם שם הצטיין בחריצותו ובמסירותו הרבה לעבודה. הוא היה אהוב על חבריו לעבודה ועל לקוחותיו הרבים. אחד השטחים שמקס פעל בהם בכל לבו היה חיפוש הפיתרון לבעיות הפער החברתי בארץ. הוא לחם הרבה באפליה העדתית והיה פעיל מאוד בועד העובדים ובמוסדות ההסתדרות. בזכות אהבתו הרבה לפולקלור יהודי מרוקו נעשה בר סמכא בקרב קהל המתפללים ובכל הזדמנות היה עובר לפני התיבה ומנעים זמירות לקהל חברים, שהעריצו אותו על בקיאותו בפולקלור העדתי ונהנו מקולו הערב. במסגרת שירותו במילואים הוצב מקס בחטיבה הירושלמית כקשר, ובמלחמת ששת הימים אף השתתף בקרבות בירושלים ובהר חברון. מפקדיו כבדו אותו על אחריותו ועל מסירותו הרבה, וחבריו ליחידה אהבו אותו בשל חביבותו ונאמנותו. בכוח אישיותו הלבבית יצר קשר חברי עמוק עם חבריו ליחידה. כשפרצה מלחמת יום הכיפורים היה מקס עם יחידתו בקו בר-לב. הוא נקרא בתקופת המתיחות שלפני הקרבות והוצב כקשר במעוז "חיזיון", ליד גשר פירדאן. ביום הכיפורים עצמו הגיע תורו של מקס לצאת לחופשה הביתה, אולם הוא העדיף להישאר עם חבריו במעוז ולעבור לפני התיבה. משנפתחה התקפת המצרים עלה האויב גלים גלים על המוצב שהחזיק מעמד, ובו קומץ חיילים מול נחשולים של אש. התגבורת שיצאה לעזרתם בוששה לבוא והמוצב עמד בהתקפות הנוראות שלושה ימים תמימים. כל אותה עת נשמע קולו של מקס במכשיר הקשר. ביום שני, י"ב בתשרי תשל"ד (8.10.1973), בשעה 18.10 נשמע קולו של מקס בפעם האחרונה באומרו: "הם נכנסים לבונקר". ביום חמישי שלפני הקרב אמר מקס לאחיו בשיחת טלפון: "בקש מאבא שיתפלל עבורי". סיפר האח: "לא שכחתי לבקש מאבא, אך כשהגיעה אלינו הבשורה המרה, אמר אבא: כנראה שהקורבן היה רצוי יותר". מקס הובא למנוחת-עולמים בבית-העלמין בהר-הרצל. השאיר אחריו אישה ובת, הורים, שלושה אחים ושתי אחיות. דברים לזכרו של מקס פורסמו בספר "מכור", שהוציא "בנק הפועלים", לזכר הנופלים מבני משפחות עובדי הבנק; בספר "בניך לוחמך ירושלים", שהוציאה לאור החטיבה הירושלמית לזכר הנופלים מבני היחידה, ראו אור דברים לזכרו; כן נכתבו עליו דברים בשנתון "שנה בשנה" תשל"ה, שי המחלקה הדתית של הקרן הקיימת לישראל, ובספר "הקרב האחרון בגשר הפירדאן" מאת יהודה רביב. אשתו רכשה תיבה למנורה-ותרמה אותה לבית הכנסת להנצחת שמו.

סמל

ממזן מקס (מרדכי) ז"ל

בן אהרן וזהרה

נולד במרוקו, 1938

עלה לישראל בשנת 1956

נפל במעוז חזיון

ליד תעלת-סואץ

הניח אשה — מיכל

ובת — אסנת

